

ג. מצוות התלויות בארץ

כלאים

מרן הרב אברהם יצחק הכהן קוק זצ"ל

כלאים בבן נח¹

אע"ג דכתב הרמב"ן בפ"י התורה (ויקרא יט יט) דמרכיב הוא גורם להוליד מינים גרועים, ולפ"ז הוא משחית את ישוב העולם. אך הרי כתב שם שני טעמים: טעם אחד - **שלא להראות חסרון בבריאה**, וזהו מכלל כבוד שמים. וטעם שני - **מפני השחתת הבריאה**.² א"כ, אם בני נח מצווים על הרכבה³ ומ"מ אינם מצווים על פרטי ההלכות שבה⁴ - י"ל דכללות המצוה יש בה שני הטעמים. אבל בפרטים המיוחדים לישראל אין בהם משום השחתת עולם, שא"כ היו מפורשים בכדי ליאסר ג"כ לבני נח, שגם הם

1. מכתב ידו של מרן הרב זצ"ל. הערות: הרב יואל פרידמן
2. הרמב"ן (שם ד"ה את חקותי) מביא שני טעמים ראה להלן במאמרו של הרב עזריאל אריאל):
א. "המרכיב שני מינים, משנה ומכחיש במעשה בראשית, כאילו יחשוב שלא השלים הקב"ה בעולמו כל הצורך...".
ב. "המינים בבעלי חיים לא יולידו מין בשאינו מינו, וגם הקרובים בטבע שיולדו מהם כגון הפרדים יכרת זרעם, כי הם לא יולידו...".
3. עפ"י סנהדרין (ס ע"א), קדושין (לט ע"א). וכן פסק הרמב"ם בהל' מלכים (פ"י ה"ו) שבן נח מצווה על ההרכבה. ועיי' הל' כלאים (פ"א ה"ו) וביאור הגר"א (יר"ד סי' רצה ס"ק ד).
4. עיי' משפט כהן (סי' כד אות ה, וכן סי' יג, יד כג), עץ הדר (השלם, פרק לז-מ). הרב זצ"ל מחדש שאף שבן נח מצווה על איסור הרכבה, הוא לא נצטווה על פרטי הדינים של איסור זה. לכן הקריטריונים הקובעים את המין שונים בבן נח (לקולא) מאלו הקובעים את המין בישראל. הרב זצ"ל כותב: "דב"נ... אינם מוזהרים כ"א על מה שנראה הכלאים בולט ביותר", אבל אם יש קצת דמיון בין המינים - אינו אסור להם. לעומת זאת, בישראל ישנם מינים שאף שהם דומים זל"ז - הרי הם כלאים זב"ז.

בכלל יישובו של עולם הם.⁵ ועי' שו"ע אה"ע (סי' א), בביאורי הגר"א (ס"ק יז) ותשובת מוהרי"ל (סי' קצו). ועי' ט"ז וח"מ (שם סק"ט).⁶

-
5. הטעם השני של הרמב"ן, שכאשר מרכיב שני מינים משחית את הבריאה, זהו טעם שמתייחס רק לכללות המצוה ולא לפרטי הדינים, שהרי הגויים לא נצטוו בפרטי הדינים. ואילו טעם זה היה מתייחס לפרטי הדינים בודאי היו הגויים מצווים גם בהם, שהרי הם מצווים ביישוב העולם וממילא באיסור השחתתו. יש להעיר שהרב זצ"ל לא מצרף את הסברה הזאת כסניף לקולא בתשובותיו במשפט כהן (סי' יג, יד, כג) העוסקות בהרכבות שנעשו ע"י גוי.
6. הגר"א, הט"ז והחלקת מחוקק נקטו כדעת המהרי"ל, שגוי שנתגייר, אף שבניו נכרים - קיים בהם את מצוות פריה ורביה. זאת בניגוד לדעת הרמב"ם והשו"ע. ומכאן שגם גויים הם בכלל יישובו של עולם.